

Esiint. nro 57/12.3.1986

M

SUOMUSSALMI OILOLA

184

Kivikautisen asuinpaikan
koekaivaus

Helena Taskinen 1985

Sisällys

	sivu
Koekaivauspaikan esittely	1
Ote peruskartasta	2
Alueen topografia	3
Alueen koekaivaus	3
Yhteenvedo	4
Luettelo kertomukseen liittyvistä negatiivista	5
Luettelo kertomukseen liittyvistä diapositiiveista	5
Koekuoppien vaaituslukuluettelo	6-7
Valokuvia	8-9
Yleiskartta 1:1000 A3	10
Vaaituskartta 1:1000 A4	11
Fosfaattinäytekartta 1:1000 A3	12

LIITE:Fosforianalyysi

SUOMUSSALMI OILOLA

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus 1985

Kunta: Suomussalmi

Kylä: Kirkonkylä Ämmänsaari

Tila: Oilola RN:o 26:47

Maanomistaja 1985: Oilolan perikunta

Asiainhoitaja Teodor Rinne

Osuuspankki

89600 ÄMMÄNSAARI

Sijainti: Peruskartta 4422 07 Ämmänsaari (1973)

koordinaatit: x = 7199 76

y = 448 00

z = n. 199

Kertomukseen liittyvät löydöt: KM 23059:1-36, nro 36 fosfaattinäytteitä
(diar. 26.11.1985).

Suomussalmen Oilolan kivikautiselta asuinpaikalta aikaisemmin tulleet löydöt:
KM 20807:1-3, 21738

Aikaisemmat tutkimukset: M. Huurre, 1980, tarkastus (KM 20807)

Asuinpaikka on mainittu Suomussalmen muinaisjäännösluettelossa numerolla
184.

Kertomukseen liittyvät kartat: peruskarttaote A4 s. 2

yleiskartta 1:1000 A3 s. 10

(yleiskartta liittyy Aittohiedan ja Huuto-
hiedan koekaivausten yleiskarttoihin 1985)

vaaituskartta 1:1000 A 4 s. 11

Kertomukseen liittyvät negatiivit ff. 63543-63551, joista kuvat ovat
sivuilla 8-9.

Suomussalmen Oilolan kivikautinen asuinpaikka oli yksi tutkimuskohde Suomussalmen Kiantajärven esihistoriallisten asuinpaikkakohteiden koe-kaivausohjelmassa 20.5.- 15.7.1985. Koekaivauksen tarkoituksena Oilolan alueella oli selvittää asuinpaikka-alueen laajuus, ja kuinka kiireellisiä mahdolliset lisätutkimukset asuinpaikalla olisivat.

Oilolan alueelta on aiemmin löydetty irtolöytöinä iskukivi, kivikirveen katkelma ja kvartsia.

Alueen topografia

Oilolan alue sijaitsee Kiantajärven etelärannalla. Se on sekametsää kasvava kapea rantakaistale, joka pohjoisosastaan rajoittuu viljelys-peltoihin. Lisäksi alueella oli havaittavissa merkkejä aiemmasta, nykyistä laajemmalle alueelle sijoittuneesta viljelytoiminnasta. Todisteena ja merkinä tästä oli paksu ruokamultakerros.

Alueen koekaivaus

Asuinpaikka-alue tutkittiin paaluttamalla pitkin rantakaistaletta koe-kuoppalinja 6-10 välein. Näiden koekuoppien kohdalle, etelä -pohjoinen suuntaisesti, rantakaistaleesta poispäin paalutettiin lisäksi koe-kuoppalinjoja 2-6 metrin välein tarpeen mukaan.

Koekuoppien koko oli 1 x 1 m ja niitä kaivettiin lapiolla 10 cm tasoissa puhtaaseen, löydöttömään maahan asti, vähintään kuitenkin noin 50 cm syvyyteen, mutta tarvittaessa myös syvempään.

Oilolan alueelta tulleet löydöt tulivat ruokamultakerroksesta, lukuunottamatta koekuopista nro 1, 4, 5, 12 ja 14 tulleita löytöjä. Alueen käyttö maanviljelykseen on tuhonnut ja sekoittanut kivikautisen asuinpaikkakerroksen ja vain kapea rantakaistale on sellaista aluetta, jolta ei ole havaittavissa ruokamultakerrosta.

Koekaivauksessa tuli löytöinä yksi kvartsikaavin, kvartsi- ja kvartsiitti-iskoksia ja -kappaleita.

Oilolan alueella käytettiin kiintopisteitä 6, 7, 8, 9 ja 10. Kiintopisteiden absoluuttiset korkeudet puuttuvat, koska korkeuskiintopisteeksi arvellun pisteen nro 493 absoluuttista korkeutta ei ole saatu selville.

Oilolan alueelta on otettu fosfaattinäytteet (ks. KM 23059:36 ja fosfaattinäytekarttaa s. 12).

Oilolan alueella oli lisäksi 11 kiviröykkiötä (ks. valokuvia 3-4 s. 9). Röykkiöt ovat kooltaan noin 1,5 - 4 m pitkiä ja noin 1,5 - 2 m leveitä sekä noin 20-50 cm korkeita. Ne on kasattu erikokoisista kivistä. Kiviröykkiöt ovat oletettavasti peltoraunioita.

Yhteenveto

Osa Suomussalmen Oilolan kivikautisesta asuinpaikka-alueesta on tuhoutunut ja asuinpaikkakerros sekoittunut maanviljelyksen johdosta. Vain hyvin kapea rantakaistale on sekoittumatonta kivikautista asuinpaikka-alueita.

Muinaisjäännösluokituksessa alue kuuluu luokkaan II.

Helsingissä 8. tammikuuta 1986

Helena Taskinen

Luettelo kertomukseen liittyvistä negatiiveista:

- 63543-63546 Suomussalmi Oilola. Maisemakuva (panoraamakuva) Oilolan rannasta. Kuvattu kaakosta, viljelyspelloilta päin.
- 63547 Suomussalmi Oilola. Oilolan rantaa vesuroituna ja paalutettuna koekaivausta varten. Kuvattu lännestä.
- 63548 Suomussalmi Oilola. Kiviröykkiö 5, peltoraunio ? Kuvattu kaakosta.
- 63549 Suomussalmi Oilola. Kiviröykkiö 5, peltoraunio ? Kuvattu lounaasta.
- 63550 Suomussalmi Oilola. Kiviröykkiö 9, peltoraunio ? Kuvattu kaakosta.
- 63551 Suomussalmi Oilola. Kiviröykkiö 9, peltoraunio ? Kuvattu lounaasta.

Luettelo kertomukseen liittyvistä diapositiiveista:

- 10090 Suomussalmi Oilola. Työkuva asuinpaikan länsi-osan koekaivausvaiheesta. Kuvattu lounaasta.
- 10091 Suomussalmi Oilola. Maisemakuva Oilolan rannasta, kivikautisesta asuinpaikka-alueesta. Kuvattu kaakosta, viljelyspelloilta päin.
- 10092 Suomussalmi Oilola. Oilolan rantaa viljelyspeltojen alapuolella ennen vesurointia. Kuvattu lännestä.
- 10093 Suomussalmi Oilola. Oilolan rantaa viljelyspeltojen alapuolella risukon vesuroinnin jälkeen ja koekaivausta varten paalutettuna. Kuvattu lännestä.

Koekuoppien vaaituslukuluettelo

170 (koekuopan pintavaaitusluku)

235 (koekuopan pohjavaaitusluku)

230 (pvk) (pohjaveden korkeuden vaaitusluku)

Koekuoppa 1:	<u>170</u> kp 6, kone 085	koekuoppa 14:	<u>087</u> kp 6, kone 085
	235		138
	230 (pvk)		134 (pvk)
2:	<u>195</u> - " -	15:	<u>062</u> - " -
	231		115
	221 (pvk)		109
3:	<u>183</u> - " -	16:	<u>147</u> kp 7, kone 083
	225		199
	187 (pvk)	17:	<u>094</u> - " -
4:	<u>174</u> - " -		142
	248	18:	<u>071</u> - " -
	241 (pvk)		118
5:	<u>142</u> - " -	19:	<u>076</u> - " -
	189		125
	188 (pvk)	20:	099 - " -
6:	<u>151</u> - " -		137
	199	21:	<u>135</u> - " -
7:	<u>125</u> - " -		179
	176	22:	<u>150</u> - " -
	174 (pvk)		172
8:	<u>105</u> - " -	23:	<u>133</u> - " -
	154		153
	151 (pvk)	24:	<u>150</u> - " -
9:	<u>095</u> - " -		179
	145	25:	<u>105</u> - " -
	138 (pvk)		151
10:	<u>070</u> - " -	26:	<u>123</u> - " -
	112		172
	103 (pvk)	27:	<u>082</u> - " -
11:	<u>186</u> - " -		140
	198	28:	<u>057</u> - " -
12:	<u>129</u> - " -		117
	173	29:	<u>154</u> kp 7, kone 111
13:	<u>100</u> - " -		208
	150	30:	<u>098</u> - " -
			136

koekuoppa 31: <u>078</u> kp 7, kone 083	koekuoppa 50: <u>138</u> kp 10, kone 176
117	189
32: <u>148</u> kp 8, kone 035	51: <u>209</u> - " -
211	258
33: <u>090</u> - " -	52: <u>169</u> - " -
141	217
34: <u>074</u> - " -	53: <u>128</u> - " -
123	178
35: <u>144</u> - " -	54: <u>103</u> kp 10, kone 176
195	152
36: <u>089</u> - " -	55: <u>205</u> - " -
139	248
37: puuttuu	56: <u>163</u> - " -
	218
38: <u>162</u> - " -	57: <u>123</u> - " -
205	161
39: <u>183</u> - " -	58: <u>229</u> - " -
250	225
245 (pvk)	260 (pvk)
40: <u>132</u> - " -	59: <u>135</u> - " -
166	177
41: <u>162</u> - " -	
212	
42: <u>180</u> - " -	
217	
43: <u>173</u> kp 9, kone 127	
216	
44: <u>069</u> - " -	
129	
45: <u>170</u> - " -	
214	
46: <u>171</u> - " -	
221	
47: <u>114</u> kp 10, kone 176	
148	
48: <u>167</u> kp 9, kone 127	
236	
49: <u>141</u> - " -	
183	

SUOMUSSALMI OILOLA
Helena Taskinen 1985

Kuva 1. Maisemakuva Oilolan rannasta kuvattuna kaakosta, viljelyspelloilta päin.

F. 63547

Kuva 2. Oilolan rantaa vesuroitu-
na ja paalutettuna koekaivausta
varten. Kuvattu lännestä.

SUOMUSSALMI OILOLA
Helena Taskinen 1985

F. 63548

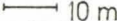
Kuva 3. Kiviröykkiö 5, peltoraunio ? Kuvattu kaakosta.

F. 63550

Kuva 4. Kiviröykkiö 9, peltoraunio ? Kuvattu lounaasta.

SUOMUSSALMI OILOLA
HELENA TASKINEN 1985

YLEISKARTTA MK 1:4000 10 m
PIIRT. PÄIVI KONTIO *EI MITTAKAAVASSA*

Karttapohjana käytetty Suomussalmen kunnan
kaavakarttaa mk 1:2000 v:lta 1968

26⁵ tilan rekisterinumero

26:40 tilan rekisterinumero

26:47 tilan rekisterinumero

- kp 6 =?, kone 085
- kp 7 =?, kone 083
- kp 8 =?, kone 035
- kp 9 =?, kone 127
- kp 10 =?, kone₁ 176, kone₂ 080
- 495

■ koekuoppa, josta löytöjä (KM 23059)

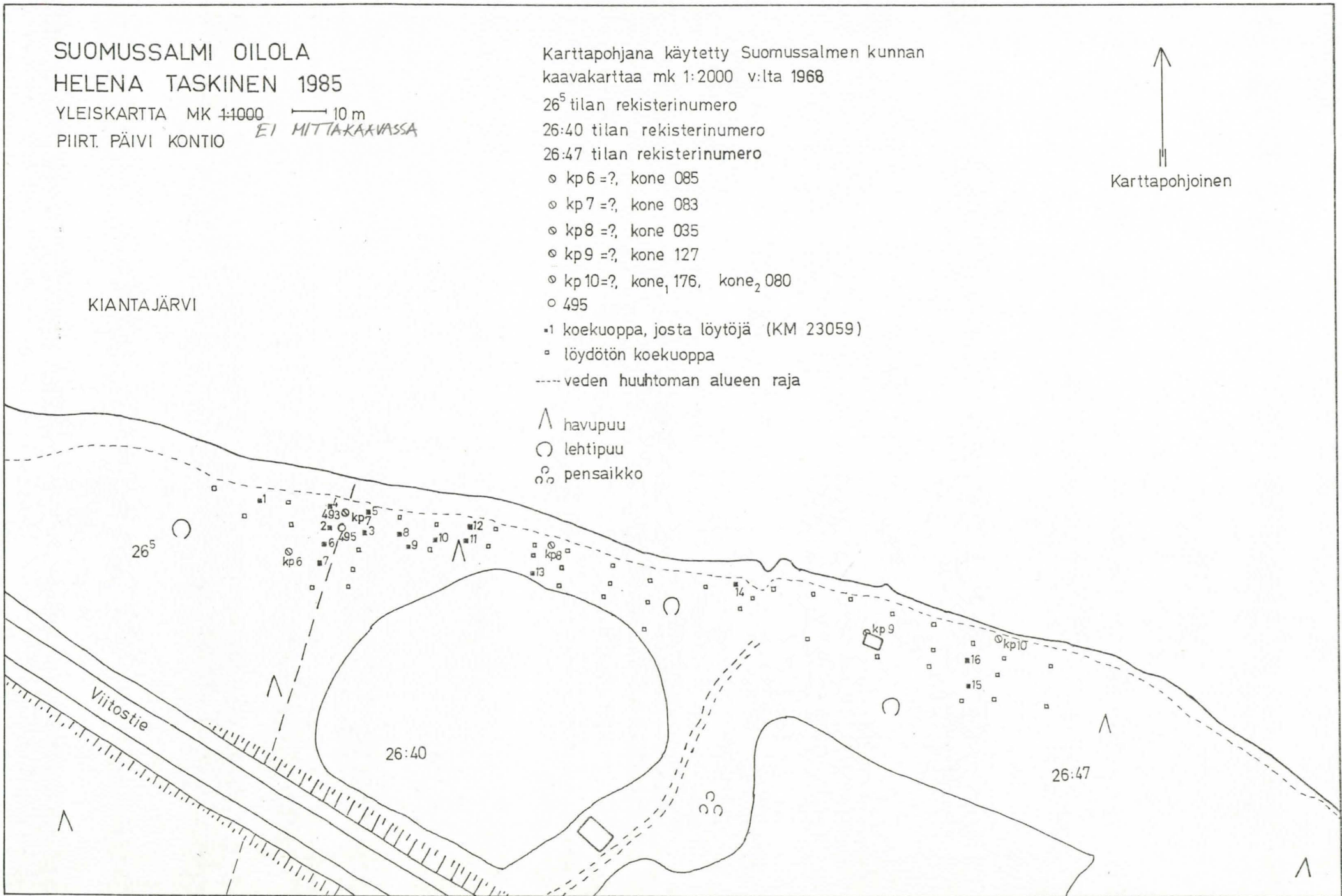
□ löydötön koekuoppa

--- veden huuhtoman alueen raja

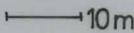
△ havupuu

○ lehtipuu

○ pensaikko

SUOMUSSALMI OILOLA
HELENA TASKINEN 1985

VAAITUSKARTTA MK 1:1000

PIIRT. PÄIVI KONTIO

Karttapohjana käytetty Suomussalmen kunnan
kaavakarttaa mk 1:2000 v:lta 1968

26⁵ tilan rekisterinnumero

26:40 tilan rekisterinnumero

26:47 tilan rekisterinnumero

⊙ kp 6 = ?, kone 085

⊙ kp 7 = ?, kone 083

⊙ kp 8 = ?, kone 035

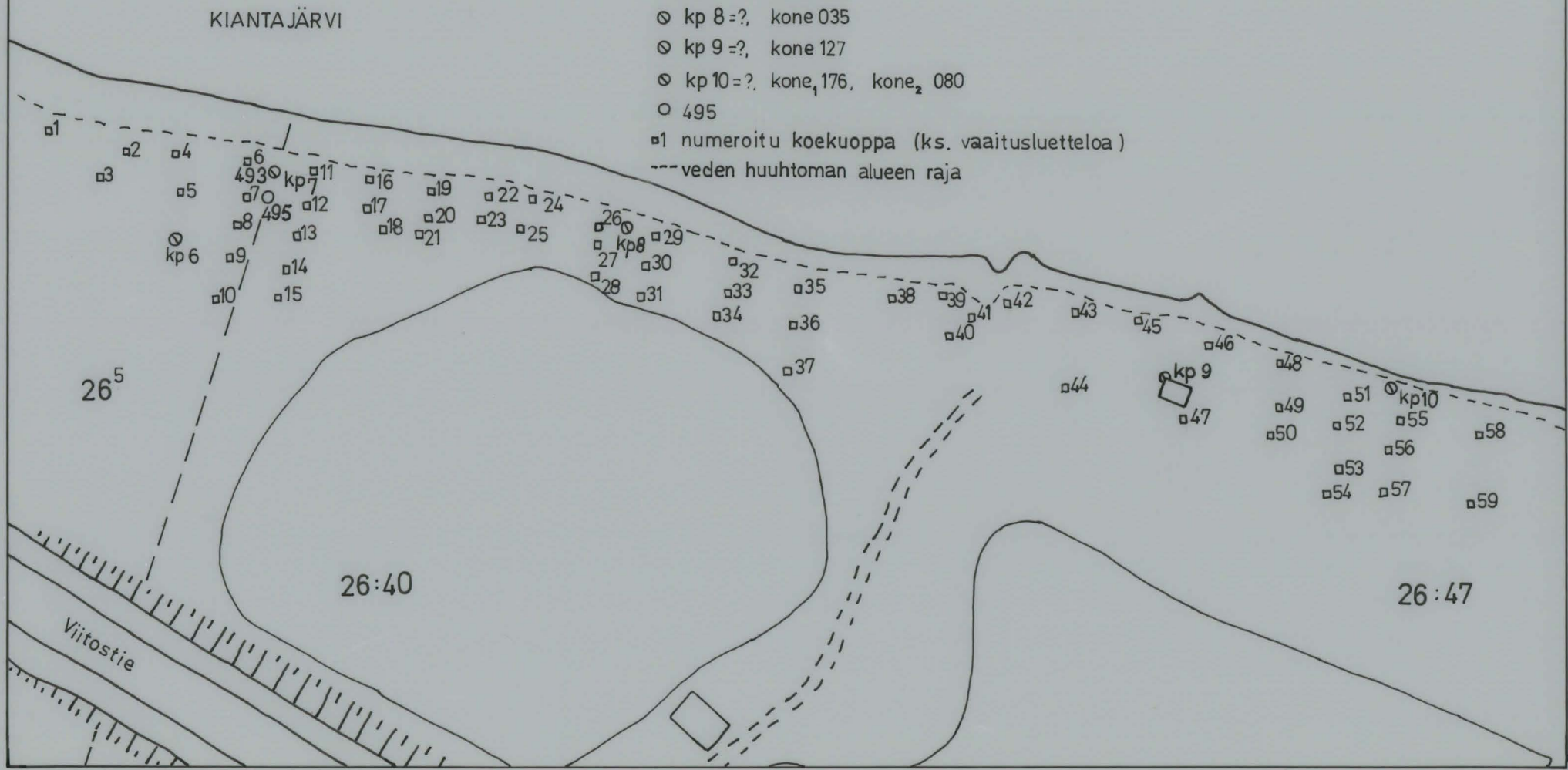
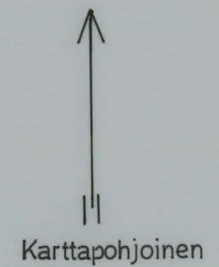
⊙ kp 9 = ?, kone 127

⊙ kp 10 = ?, kone₁ 176, kone₂ 080

○ 495

□1 numeroitu koekuoppa (ks. vaaitusluettelo)

--- veden huuhtoman alueen raja

FOSFAATTINÄYTEKARTTA (KS. KM 23059:36)

SUOMUSSALMI OILOLA
HELENA TASKINEN 1985

YLEISKARTTA MK 1:1000 — 10 m
PIIRT. PÄIVI KONTIO

Karttapohjana käytetty Suomussalmen kunnan
kaavakarttaa mk 1:2000 v:lta 1968

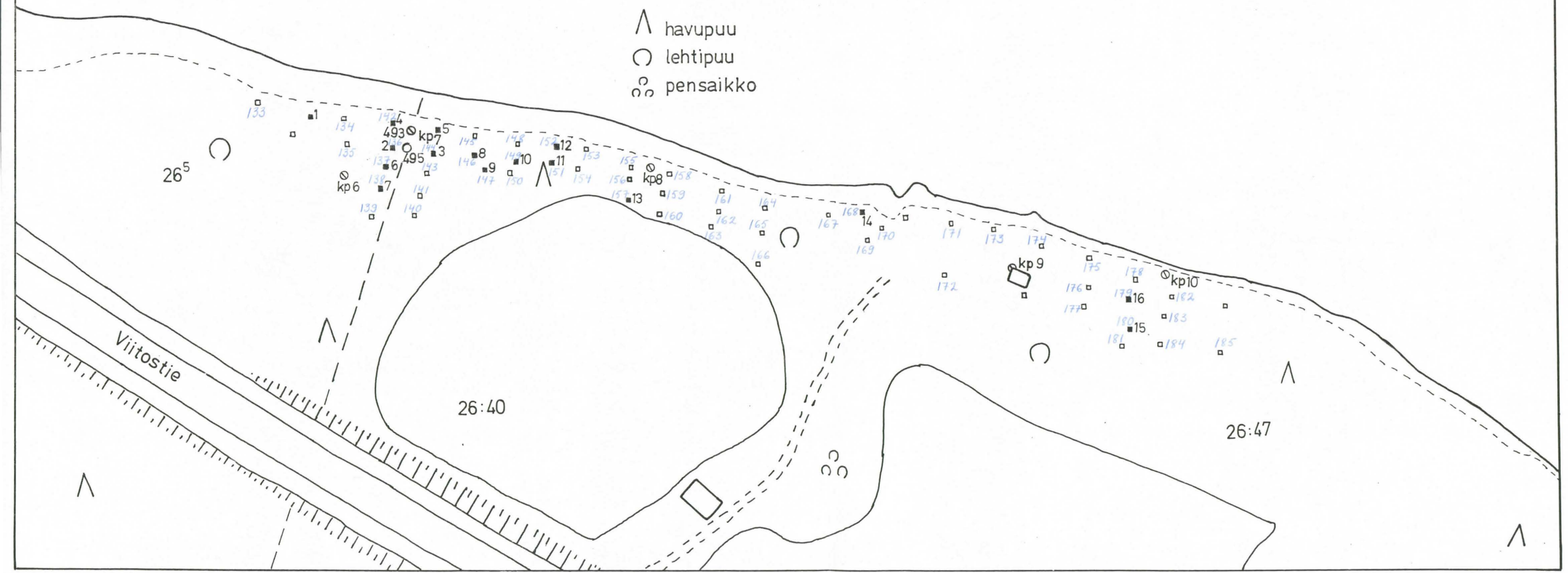
26⁵ tilan rekisterinumero
26:40 tilan rekisterinumero
26:47 tilan rekisterinumero

- kp 6 =?, kone 085
- kp 7 =?, kone 083
- kp 8 =?, kone 035
- kp 9 =?, kone 127
- kp 10 =?, kone₁ 176, kone₂ 080
- 495
- koekuoppa, josta löytöjä (KM 23059)
- löydötön koekuoppa
- veden huuhtoman alueen raja

- △ havupuu
- lehtipuu
- pensaikko

KIANTAJÄRVI

SUOMUSSALMI OILOLA
Helena Taskinen 1985

Kivikautisen asuinpaikan fosforianalyysi
Analysointi: Tuija Jantunen
Selostus ja kartta: Jukka Moisanen

FOSFORIANALYYSI

uutos: näyte 5 g \leq 0,5 mm	400 conc.adj. 251
sitr.happo 2 % 50 ml	abs. 1.591
analyysi: uutosta 10 ml	200 - 202
ammoniummolydb.keh. 10 ml	600 - 558
natr.sulf. 1 ml; hydrokinoni 1 ml	800 - 715
deionisoitua vettä 78 ml	
suodatin 585	

Fosfaattinäytteen		Fosfaattinäytteen	
numero	arvo	numero	arvo
133	073	153	052 vert.400 conc.adj
134	062	154	055 260
135	079	155	067 abs. 1.543
136	083	156	062 200 - 202
137	105	157	063 600 - 573
138	101	158	068 800 - 752
139	078	159	085
140	080	160	037
141	074	161	122
142	082	162	054
143	092	163	048
144	060	164	052
145	072	165	051
146	057	166	042
147	063	167	061
148	083	168	039
149	059	169	033
150	058	170	036
151	045	171	072
<u>152</u>	<u>059</u>	172	042

Fosfaattinäytteen		Fosfaattinäytteen			
numero	arvo	numero	arvo		
173	054	182	047		
174	061	183	036		
175	098	184	057		
176	077	185	231		
177	063	1 näytesarja	000	10 cm	turpeesta
178	057	2 3 "	057	20 cm	"
179	075	3 "	032	30 cm	"
180	038	4 "	035	40 cm	"
181	076				

SUOMUSSALMI OILOLA

ASUINPAIKKA:EPÄTODENNÄKÖINEN

Fosfaattiarvot ovat hyvin matalia (mediaani 62 mgP/kg, korkein arvo 231 mgP/Kg) eivätkä juuri eroa luontaisesta. Laajin fosfaatti-anomaalinen keskittymä on alueen länsiosassa, mutta anomalian suuruus verrattuna viereisiin pisteisiin (ka. 32,3 %) jää alle virherajan (35%).

Fosfaattikartassa on huomioitu 40 kpl 53:sta alueelta otetusta näytteestä. Mukaan on valittu pisteitä kattavasti koko koealueelta, ja pisteiden välimatkaksi on pyritty saamaan n. 10 metriä. Tätä lähempänä toisiaan olleita pisteitä on karsittu.

Selostus: J.Moisasen, konsultoitu P.Schulzia ja M.Laventoa

SUOMUSSALMI OILOLA
HELENA TASKINEN 1985

FOSFAATTIKARTTA MK 1:1000 10m

PIIRT. JUKKA MOISANEN

Karttapohjana käytetty Suomussalmen
kunnan kaavakarttaa mk 1:2000 v:lta 1968.

Ks. myös yleiskartta s. 10.

- + näytteenottopiste $x < 073$ mgP/kg
- näytteenottopiste $x \geq 073$ mgP/kg
- näytteenottopiste $x \geq 124$ mgP/kg
- ||||| fosfaattianomaalisen alueen raja
- veden huuhtoman alueen raja.
- △ havupuu
- lehtipuu
- pensaikko

Keskimääräinen fosfaattianomalian suuruus +32,3 %
Näytteiden lukumäärä 40 kpl (53:sta analysoidusta)
Vaihteluväli 033 - 231 mgP/kg
Mediaani 062 mgP/kg
Luottamusväli $054 \leq \bar{x} \leq 073$ mgP/kg

KIANTAJÄRVI

Viitostie

△

△